

Reactie van Geldmaat B.V. (Geldmaat) van 7 maart 2024 op de internetconsultatie van het wetsvoorstel tot wijziging van de Wet op het financieel toezicht, de Bankwet 1998 en de Wet bekostiging financieel toezicht 2019 in verband met de goede werking van het chartale betalingsverkeer (Wet Chartaal Betalingsverkeer of het Wetsvoorstel).

1. Inleiding

Geldmaat heeft met interesse kennisgenomen van de Wet Chartaal Betalingsverkeer en de bijbehorende memorie van toelichting (Memorie van Toelichting) en maakt hierbij graag gebruik van de mogelijkheid te reageren op de internetconsultatie. Geldmaat steunt het Wetsvoorstel en onderschrijft de doelstellingen van het Wetsvoorstel zoals in de Memorie van Toelichting verwoord. Geldmaat is een deelnemer aan het Convenant contant geld van 7 april 2022 (het Convenant). Geldmaat heeft als stakeholder een bijzondere rol met kennis en kunde uit de praktijk. Graag doet Geldmaat vanuit die optiek enige suggesties voor de praktische uitvoerbaarheid van het Wetsvoorstel alsmede om het Wetsvoorstel toekomstbestendig te maken.

Voor Geldmaat staat de behoefte van de eindgebruiker, zoals consumenten en ondernemers, centraal. Haar speerpunten zijn om contant geld bereikbaar, beschikbaar, betaalbaar en veilig te houden. Dit is tevens van belang vanuit de maatschappelijke verantwoordelijkheid van Geldmaat. Geldmaat wil een veilige en betaalbare klantbeleving bieden met aandacht voor mensen in een kwetsbare positie. Geldmaat hecht waarde aan het kunnen ontwikkelen van innovatieve en keten brede initiatieven ten behoeve van een efficiënte chartale infrastructuur. Hierbij zal Geldmaat aandacht blijven hebben voor de behoeften van klanten op nationaal, regionaal en lokaal niveau en de veranderende klantbehoeftes.

Geldmaat staat voor een toekomstbeeld waarin contant geld een essentiële rol heeft in onze maatschappij. Op basis van onderstaande reactie zou Geldmaat graag met u in gesprek gaan over de nadere invulling van het Wetsvoorstel teneinde de beoogde doelstellingen te kunnen bereiken.

2. Reactie Geldmaat

Geldmaat wenst haar visie uit te dragen door middel van een optimale bedrijfsvoering, haar reactie op de internetconsultatie inzake het Wetsvoorstel zal hierop gericht zijn en zich beperken tot een aantal onderwerpen die voor haar van belang zijn en onderstaand nader zijn uitgewerkt.

2.1 Consultatie AMVB's

Ten aanzien van de rol van Geldmaat is de Wet Chartaal Betalingsverkeer weinig gedetailleerd te noemen, terwijl hier mogelijk een grote impact is te verwachten voor Geldmaat voor wat betreft de inrichting van de chartale basisinfrastructuur. Namelijk, via de verscheidene in het Wetsvoorstel opgenomen algemene maatregelen van bestuur zullen nadere regels worden gesteld over onder meer de voorzieningen waaruit de chartale basisinfrastructuur bestaat, de daaraan te stellen eisen alsmede de toetreding hiertoe.

Graag verzoeken wij u rekening te houden met de gerechtvaardigde belangen van Geldmaat door onder andere een tijdige consultatie over de inhoud van de nadere invulling onder de Wet Chartaal Betalingsverkeer in te richten.

2.2 Technical Neutrality

In de Memorie van Toelichting wordt op pagina 37 benadrukt dat het Wetsvoorstel techniek-neutraal is. Geldmaat pleit ervoor dat deze ‘technical neutrality’ tevens in de algemene maatregel van bestuur wordt doorgevoerd, dus onder artikel 3:267k lid 4 Wft zou worden opgenomen. Dit uitgangspunt dient voor het gehele Wetsvoorstel inclusief de uitwerking te gelden.

Immers, niet alleen het Wetsvoorstel heeft te baten bij aanhouden van het begrip techniek-neutraal, maar vooral de uitwerking hiervan. De behoefte aan contant geld en de bijbehorende dienstverlening om deze beschikbaar, bereikbaar, betaalbaar en veilig te houden, is afhankelijk van diverse ontwikkelingen. Het is belangrijk dat er ruimte wordt geboden voor alternatieve en innovatieve oplossingen om in deze behoefte te kunnen voorzien, zodat meebewogen kan worden met de ontwikkelingen in de markt. Dit zal de goede werking van het betalingsverkeer bevorderen.

Aldus pleit Geldmaat ervoor om ruimte te geven aan wijziging van het soort voorzieningen die nu en in de toekomst kunnen worden aangeboden. Geldmaat wenst innovatieve oplossingen te kunnen (blijven) toepassen. Technische vrijheid zal nodig zijn om invulling te kunnen geven aan de veranderende klantbehoefte, mee te gaan in technologische ontwikkelingen en deze zelfs te kunnen ondersteunen om noodzakelijke en kosten efficiënte oplossingen te kunnen aanbieden.

2.3 Eisen voorzieningen

In artikel 3:267k lid 4 Wft van het Wetsvoorstel is opgenomen: *‘Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld over de voorzieningen waaruit de chartale basisinfrastructuur bestaat en de daaraan te stellen eisen.’* Verder is onder artikel 3:267k lid 2 Wft van het Wetsvoorstel opgenomen: *‘De chartale basisinfrastructuur bestaat uit landelijk dekkende en adequate voorzieningen voor het opnemen en storten van eurobankbiljetten en euromunten.’*

In de Memorie van Toelichting wordt op pagina 37 aangegeven dat met artikel 3:267k lid 4 Wft bijvoorbeeld het criterium ‘landelijk dekkend’ nader zal worden ingevuld met de beschikbaarheidsnormen op advies van DNB. Tevens zal de huidige vijfkilometernorm voor het opnemen van bankbiljetten hierbij worden betrokken. Ook is het criterium ‘adequaat’ zoals opgenomen in artikel 3:267k lid 2 van het Wetsvoorstel nader toegelicht. In de Memorie van Toelichting is te lezen dat de huidige stand van de dienstverlening en de eisen uit het Convenant als uitgangspunt zullen dienen, waarbij eventuele aanvullende eisen kunnen worden gesteld. Op pagina 13 van de Memorie van Toelichting wordt tevens gerefereerd aan onder andere eisen op het gebied van capaciteit.

Het is voor Geldmaat van belang om de mogelijke eisen die zullen worden gesteld aan de chartale basisinfrastructuur te belichten. De te stellen eisen zullen immers van invloed zijn op de diensten die Geldmaat biedt en de manier waarop zij haar bedrijf zal kunnen uitoefenen. Om blijvend duurzaam te kunnen inspelen op de veranderende klantbehoefte is flexibiliteit nodig in de uitwerking van het

Wetsvoorstel. De lering die wij uit het Convenant hebben getrokken is dat een al te rigide toepassing van vereisten ten koste kunnen gaan van bijvoorbeeld het adequaat bedienen van de eindgebruiker.

Geldmaat benadrukt dat de eisen die worden gesteld aan de dienstverlening ten aanzien van beschikbaarheid en bereikbaarheid dienen te bestaan uit realistische en objectieve criteria die de behoefte van de verschillende doelgroepen (eindgebruikers) weerspiegelen. Deze behoefte varieert sterk afhankelijk van de locatie en is het beste zichtbaar voor Geldmaat. Eisen over aantallen en percentages kunnen leiden tot dienstverlening die niet aansluit bij de behoefte van de eindgebruiker.

De focus zou moeten liggen op de beschikbaarheid van automaten binnen de afstandsnorm (is een automaat beschikbaar voor de eindgebruiker), in plaats van op een beschikbaarheidsnorm in percentages van automaten. Voor de hoeveelheid geldautomaten die in gebruik zijn zal dienen te worden uitgegaan van het begrip *'fit for purpose'*, afgestemd op de klantbehoefte. Geldmaat pleit voorts ervoor om geen last onder dwangsom of boetes te verbinden aan rigide en/of onrealistische doelstellingen. Een dergelijke benadering zal juist afdoen aan het ontplooiën van klantgerichte beschikbaarheid.

Ten aanzien van de vereisten over technische functionaliteit, plaatsing, uiterlijk, capaciteit, openingstijden en de tijd dat de voorzieningen beschikbaar zijn voor transacties van eindgebruikers merkt Geldmaat op dat hier terughoudend mee moet worden omgegaan. Geldmaat is op dit moment een zeer herkenbaar en sterk merk, waar Geldmaat aan vast wenst te houden. De plaatsing, het uiterlijk, openingstijden van voorzieningen, zoals de Geldmaat-winkels, zijn zorgvuldig overwogen keuzes die de herkenbaarheid en bereikbaarheid van de geldautomaten bevorderen. Wederom is de behoefte van de klant hier het meest inzichtelijk voor Geldmaat, derhalve zouden wij hier voor vrijheid pleiten omtrent deze keuzes. Daarnaast zijn de geplaatste geldautomaten (hardware) geleverd met bepaalde kwalificaties op basis van vereisten bijvoorbeeld op het gebied van veiligheid. Het is dus moeilijk om wijzigingen aan te brengen op deze machines. Aspecten zoals veiligheid spelen een grote rol bij de te maken keuzes.

2.4 Level playing field

De chartale infrastructuur is meer dan de dienstverlening die Geldmaat biedt. Derhalve merkt Geldmaat op dat de eisen die zouden worden gesteld op grond van een algemene maatregel van bestuur een 'level playing field' zouden moeten bieden voor spelers op de markt. Ten opzichte van andere toetreders tot de markt zou een open en eerlijke concurrentie mogelijk moeten zijn. In de Memorie van Toelichting wordt bijvoorbeeld toegelicht dat het mogelijk blijft dat een bank aan zijn eigen klanten de mogelijkheid biedt om ook van andere chartale infrastructuur of diensten gebruik te maken teneinde concurrentie te bieden. Verder zijn andere aanbieders actief (de independent ATM deployers, IAD's) die in de positie zijn om te kunnen kiezen voor de meest rendabele locatie voor plaatsing van een geldautomaat. Graag zou Geldmaat in overweging geven om aan het Wetsvoorstel toevoegingen te maken voor een 'level playing field' of anders hier bij de vormgeving van een algemene maatregel van bestuur rekening mee te houden. Onder andere eisen omtrent veiligheid zouden gelijk moeten gelden voor alle spelers.

2.5 Memorie van Toelichting

De inhoud van de Memorie van Toelichting heeft de bijzondere aandacht van Geldmaat, omdat de toelichting de context geeft voor de Wet Chartaal Betalingsverkeer. Geldmaat wenst in haar reactie een aantal overwegingen mee te geven over de inhoud van de Memorie van Toelichting.

Op pagina 5 van de Memorie van Toelichting is opgenomen dat een daling van het aantal stortfaciliteiten heeft plaatsgevonden. Dit is volgens Geldmaat een verkeerde weergave. De samenstelling van stort-mogelijkheden is namelijk gewijzigd (multi-bank geworden) en als resultaat is de stortfaciliteit integraal verbeterd. Er worden zelfs veel meer stortfaciliteiten aangeboden dan in het Convenant is vastgelegd. Graag verzoeken wij u om een aanpassing in de tekst van de Memorie van Toelichting.

Op pagina 17 van de Memorie van Toelichting tweede alinea wordt verwezen naar 'tarieven per transactie'. Vanuit het perspectief van Geldmaat zou een tarief per transactie geen toekomstbestendige grondslag bieden voor verrekening met onze klanten. Graag zouden wij met u in overleg treden om een toekomstbestendige grondslag te vinden, die in het belang is van de eindgebruiker en niet leidt tot ontmoediging van het gebruik van contant geld.

Op pagina 26 van de Memorie van Toelichting wordt de verwachting uitgesproken dat de grens van [PM: drie miljoen] betaalrekeninghouders in Nederland, ervoor zorgt dat ING, Rabobank en ABN AMRO onder de verplichting vallen om de chartale basisinfrastructuur in stand te houden. Graag zouden wij vernemen hoe een bank die de drempelwaarde van drie miljoen betaalrekeninghouders bereikt in de praktijk geacht wordt om onderdeel te gaan worden van de gezamenlijke instandhouding van een chartale basisinfrastructuur.

Op pagina 29 van de Memorie van toelichting is een weergave opgenomen van de potentiële kosten voor het klaarmaken van de systemen voor aansluiting door andere banken. Hierbij is aangegeven dat deze kosten naar schatting ongeveer € 0,2 miljoen zouden bedragen. Daarnaast zouden de aansluitkosten aan de zijde van Geldmaat € 0,2 miljoen tot € 0,25 miljoen per bank bedragen, waarbij de verwachting wordt uitgesproken dat de kosten lager zullen uitvallen nadat er een API wordt ontwikkeld voor de aansluiting. Geldmaat herkent zich niet in de weergave van deze potentiële kosten. Wij geven dit aan omdat wij graag zouden zien dat het Wetsvoorstel is gestoeld op correcte uitgangspunten.

3. Conclusie

Geldmaat hecht veel waarde aan de mogelijkheid tot het geven van haar reactie op het Wetsvoorstel. Wij hebben in bovenstaande reactie een aantal aandachtspunten belicht die van belang zijn voor Geldmaat. Deze zien inhoudelijk op de bedrijfsvoering van Geldmaat en de tekst van de Memorie van Toelichting. We hopen dat we u hiermee voldoende hebben geïnformeerd en vertrouwen erop dat u de reactie van Geldmaat in uw zorgvuldige afwegingen zal meenemen. Geldmaat zal graag nader met u in gesprek treden over deze reactie en de praktische uitwerking van het Wetsvoorstel.